

**Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д. Ушинського»**

Кафедра історії України

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

до самостійної роботи з навчальної дисципліни

«ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ»

для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальностей 014 Середня освіта (Фізична культура),

017 Фізична культура і спорт

Одеса – 2024

Розробник:

Букач Валерій Михайлович – кандидат історичних наук, приват-професор, доцент кафедри історії України Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Рецензенти:

Моїсєва Тетяна Миколаївна – кандидат історичних наук, доцент;

Яновська Лариса Григорівна – кандидат педагогічних наук, доцент.

Методичні рекомендації затверджені Вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» (Протокол № 11 від 29 лютого 2024 року).

Методичні рекомендації до самостійної роботи з навчальної дисципліни «Історія України та української культури» укладені згідно робочої програми навчальної дисципліни, містять вступ, теми програми навчальної дисципліни, теми практичних занять, екзаменаційні питання, варіанти тестової контрольної роботи, теми ІНДЗ, словник, шкалу поточного та підсумкового оцінювання, рекомендовані джерела інформації.

© Університет Ушинського, 2024 р.

© Букач В. М., 2024 р.

Вступ

Мета викладання навчальної дисципліни «Історія України та української культури» полягає у тому, щоб, застосовуючи новітні підходи до вивчення історії, сформувані у здобувачів освіти цілісне уявлення про вітчизняну історію, історичне мислення, ознайомити їх з історичними досягненнями української культури, виховання почуття патріотизму, національної самосвідомості, толерантності, орієнтованості на загальнолюдські цінності – якості, притаманні гармонійно розвинутій особистості, громадянину зі стійкими морально-етичними переконаннями, формування готовності та здібностей до самостійного освоєння духовних цінностей українського народу.

Передумови для вивчення дисципліни: Навчальна дисципліна «Історія України та української культури» вивчається на основі теоретичних знань і практичних умінь, які здобувачі освіти засвоїли із передбачених програмою повної загальної середньої освіти або рівня молодшого бакалавра.

Очікувані результати вивчення дисципліни: здобувач освіти має

знати:

- факти, хронологію подій, основні поняття історії України; культурні надбання українського народу, особливості його менталітету;
- державотворчі і політичні напрямки розвитку українського суспільства, соціально-економічні тенденції у розвитку України, біографії видатних українських державних діячів, діячів науки і культури;
- історичний досвід, місце і роль України у контексті європейської та світової історії;
- закономірності історичного процесу на українських землях;
- видатні пам'ятки української культури.

вміти:

- критично мислити, формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу історичних та історіографічних джерел і фактів;
- виявляти й аналізувати історичне підґрунтя проблем соціально-економічного, політичного, культурного, національного буття України;
- описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах;
- орієнтуватися в розмаїтті суспільно-політичного життя, визначати своє місце в ньому, проявляти громадянську свідомість та соціально-політичну активність.

Програма

навчальної дисципліни «Історія України та української культури»

Змістовий модуль 1.

Давня та початок нової історії України (I тис. до н.е. – XVIII ст.)

Тема 1. Стародавня доба на території України.

Місце історії України у всесвітній історії. Структура і основні завдання вивчення історії України .

Основні віхи еволюції первісного суспільства. Перші цивілізації на теренах України. Античні міста Північного Причорномор'я та їхня роль у тогочасному світі. Східні слов'яни на території України.

Поняття культури, її структура, функції і типи. Поняття нації. Риси національної культури. Особливості розвитку культури на українських землях у дохристиянський період. Фольклор. Антична культура Північного Причорномор'я.

Тема 2. Україна у середньовічний час (середина IX – XV ст.)

Передумови утворення держави на Русі. Норманська теорія походження давньоруської держави. Зовнішня політика київських князів. Русь і Візантія.

Політичний устрій, право, органи управління в Київській Русі. Соціально-економічні відносини в Київській Русі.

Землі-князівства після поділу Русі: особливості політичного і соціально-економічного розвитку. Галицько-Волинське князівство. Данило Галицький. Русь і кочівники. Боротьба з монголо-татарами. Українські землі під владою Золотої Орди. Західна Європа і Королівство Русь. Етнічний розвиток давньої Русі.

Українські землі у складі Князівства Литовського. Виникнення козацтва. Заняття, побут, звичаї, воєнне мистецтво, морські походи козаків. Виникнення Запорізької Січі. Її устрій. Утворення Кримського Ханства – геополітичне значення у розвитку Південної України.

Тема 3. Культура Київської Русі.

Запровадження християнства та його вплив на розвиток Київської Русі. «Руська правда». Особливості розвитку писемності та освіти. Давньоруська література. «Слово про Ігорів похід». Літописи як джерело історичних знань. Особливості розвитку образотворчого мистецтва та архітектури X – XIII століть.

Тема 4. Україна у ранній новий час (середина XVI-XVIII ст.)

Посилення наступу на українські землі польських феодалів. Люблінська унія і її наслідки для українського народу. Закріпачення селян. Полонізація української знаті. Брестська церковна унія.

Реєстрове козацьке військо. Роль українського козацтва в боротьбі українського народу проти агресії Туреччини і Кримського ханства. Козацько-селянські повстання під проводом К. Косинського, С. Наливайка. Битва під Хотиним. Народні рухи 20-х – 30-х рр. XVII ст. Культура України XVI – першої половини XVII ст.

Причини, характер, рушійні сили української національної революції середини XVII ст. Богдан Хмельницький. Перші перемоги на Жовтих Водах, під

Корсунем. Розгром польських військ під Пилявцями. Зборівська битва. Битва під Берестечком 1651 р. Події 1652 – 1653 рр. Формування української державності в ході війни. Органи влади і управління. Зносини з сусідніми країнами – Московською державою, Туреччиною, Молдавією, Швецією. “Березневі статті”. Порушення царським урядом Переяславських угод.

Тема 5. Українська культура XIV – початку XVII ст.

Літописи. Вплив ідеології Відродження та Реформації на українську культуру. Книгодрукування. Розквіт українського епосу. Музична культура, історичні пісні та думи. Берестейська унія. Релігійні братства. Освіта. Образотворче мистецтво. Архітектура.

Тема 6. Гетьманська Україна.

Політичний устрій України у другій половині XVII – XVIII ст. Внутрішня і зовнішня політика гетьманів України. Українсько-польські, українсько-турецькі, україно-шведські зв'язки. Північна війна. Поразка І.Мазепи. Пилип Орлик і його Конституція. Скасування гетьманщини. Доля Запорізької Січі. Соціально-економічний розвиток України.. Юридичне оформлення кріпосного права. Визвольна боротьба народних мас у другій пол. XVIII ст. Входження Північного Причорномор'я та Правобережної України до складу Росії. Російсько-Турецькі війни 1768-1774 рр. Та 1787-1791 рр. Заселення і розвиток Півдня України. Захоплення західноукраїнських земель Австрією. Культура України другої половини XVII – XVIII ст.

Тема 7. Розвиток української культури у XVII – XVIII століттях.

Розвиток освіти на українських землях. Києво-Могилянська академія і її вплив на розвиток освіти і науки в Російській імперії. Відкриття Львівського університету. Друкарська і бібліотечні справи. Розвиток філософської думки,

поширення наукових знань. Українська література. Музична культура. Образотворче мистецтво. Архітектурні стилі.

Змістовий модуль 2.
Українські землі у добу модернізації (XIX - поч. XX ст.)

Тема 8. Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій у XIX ст. та національний державотворчий процес (1917-1920 рр.).

Загальна характеристика періоду. Занепад феодально-кріпосницької системи в Україні у першій половині XIX ст. Здійснення реформ 60-х років. Розвиток капіталізму. Робітничий рух. Участь українців у загальноросійському революційному русі. Передумови і основні етапи національного відродження в Україні. Громадівський рух.

Західноукраїнські землі під владою Австрії. Початок відродження української свідомості. “Руська трійця”. Революція 1848 – 1849 рр. в Австро-Угорщині і її вплив на розвиток національного руху. Москвофільство і народовство. Зародження радикального напрямку національно-визвольного руху. Перші українські партії в Східній Галичині.

Україна і світ на початку XX ст. Суспільно-політичний і національний рух. Виникнення українських політичних партій, їх програми.

Лютнева революція в Росії і проблема влади в країні. Виникнення Центральної Ради. Проголошення автономії України. Перші елементи української державності. III Універсал. Проголошення УНР. Війна Радянської Росії проти УНР. IV Універсал і проголошення незалежності України. Переговори в Бересті та договір УНР з центральними державами. Прихід австро-німецьких військ на Україну. Переворот 29 квітня 1918 р. Українська держава гетьмана П. Скоропадського. Падіння гетьманського режиму. Створення Директорії, її склад, внутрішня і зовнішня політика. Об’єднання УНР і ЗУНР. Друга війна Радянської Росії проти УНР. Проголошення ЗУНР.

Загарбання Буковини і Хотинщини Румунією. Входження Закарпаття до складу Чехословаччини.

Тема 9. Особливості розвитку української культури у ХІХ столітті.

Структура освіти початку 19 ст. Відкриття університетів. Наукова думка. Розвиток українознавства. Українська література 1 половини 19 століття. “Русалка Дністровая”. Романтизм в образотворчому мистецтві. Утвердження в архітектурі стилю класицизму.

Загальна та професійна освіта після скасування кріпацтва. Досягнення в науці. Успіхи в розвитку української літератури та її вплив на підйом українського театру та музичної культури. Реалізм в образотворчому мистецтві 2 половини 19 ст. Пошуки нового стилю в архітектурі.

Тема: 10. Україна в колі геополітичних інтересів Німеччини і Радянського союзу.

НЕП в УСРР. Відбудова народного господарства. Сталінська політика індустріалізації. Колективізація українського села, методи її здійснення та соціально-економічні наслідки. Голодомор 1932-1933 рр.

Західноукраїнські землі під владою Польщі. Новітній український націоналізм. ОУН. Причини другої світової війни. «Карпатська Україна». Пакт про ненапад між СРСР і фашистською Німеччиною. Початок другої світової війни. Вступ радянських військ в Західну Україну. Радянізація краю. Початок війни між Радянським Союзом і Німеччиною. Окупація теренів України військами фашистської Німеччини та її союзників. Нацистський окупаційний режим. Дві течії руху опору в Україні: партизанський і ОУН-УПА в роки війни. Підсумки і уроки Другої світової війни. Україна в системі міжнародних відносин.

Тема 11. Україна у 1950 – 1980-х роках.

Перші кроки десталінізації суспільного життя. Спроби застосування економічних методів господарювання. Заходи в соціальній сфері. Вплив на Україну перевороту 1964 р. Наростання кризових явищ в другій половині 60-х – першій половині 80-х рр. Русифікація. Правозахисний рух. Дисиденти.

Політика «перебудови» і Україна. Початок формування багатопартійності. Прийняття Декларації про державний суверенітет України. Спроба державного перевороту в СРСР і Україна.

Тема 12. Культурні процеси в Україні у ХХ столітті.

Особливості української культури початку ХХ століття. Політика українізації. Освіта. Досягнення науки. Видавнича справа. Особливості розвитку української радянської літератури. Дисидентський рух. Досягнення українського театру і кіно. Розвиток музичної культури. Естрада. Образотворче мистецтво. Архітектура. Національно-культурна політика незалежної України.

Тема 13. Утвердження незалежної і суверенної держави.

Акт проголошення державної незалежності України 24 серпня 1991 р. Всеукраїнський референдум та його значення.

Розбудова незалежної української держави. Формування громадянського суспільства й політичної нації. Економічні проблеми. Міжнародна політика України. Релігійне життя. Революційні події в Україні 2024, 2014 років. Анексія Російською Федерацією Криму. Російсько-українська війна.

Тема 14. Одеса: її місце у вітчизняній історії і культурі.

Заснування Одеси. Місце Одеси у революційному русі в Російській імперії. Подвиг захисників міста від нацистських окупантів у 1941 – 1944 роках. Будівництво і архітектура. Внесок одеських вчених в розвиток науки, освіти. Культурно-просвітницькі заклади. Одеські традиції в образотворчому мистецтві.

Вплив Одеси і одеситів на розвиток світової літератури, світової музичної культури. Одеська кіностудія. Театральне мистецтво. Спортивні досягнення.

Теми практичних занять

№ з/п	Вид заняття	Тема заняття
Змістовий модуль 1.		
Давня та початок нової історії України (I тис. до н.е.– XVIII ст.)		
1	Семинар	Стародавня доба на території України».
2	Семинар	Україна у середньовічний час (середина IX – XV ст.)
3	Семинар	Культура Київської Русі
4	Семинар	Україна у ранній новий час (середина XVI- XVIII ст.)
5	Семинар	Українська культура XIV – початку XVII ст.
6	Семинар	Гетьманська Україна.
7	Семинар	Розвиток української культури у XVII – XVIII ст..
Змістовий модуль 2.		
Українські землі у добу модернізації (XIX - поч. XX ст.)		
8	Семинар	Україна у складі двох імперій: розвиток національно-політичних течій у XIX ст..
9	Семинар	Особливості розвитку української культури у XIX ст..
10	Семинар	Україна в колі геополітичних інтересів Німеччини і Радянського союзу.
11	Семинар	Україна у 1950 – 1980-х роках.
12	Семинар	Культурні процеси в Україні у XX ст.
13	Семинар	Утвердження незалежної і суверенної держави.
14	Круглий стіл	Одеса: її місце у вітчизняній історії і культурі.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (доповідь)

№ з/п	Тематика (за вибором)
1	Історичні портрети діячів української державотворення

	(Володимир Великий, Ярослав Мудрий, Данило Галицький, Богдан Хмельницький, Іван Мазепа (на вибір студента).
2	Особливості розвитку культури і освіти від княжої до гетьманської доби (на вибір студента).
3	Національно-визвольні рухи, повстання, війни та інші.
4	Історичні портрети державних, політичних діячів України, діячів культури (на вибір студента).
5	Прослідження ознак впливу зарубіжжя на українську культуру.
6	Євроінтеграція як цивілізаційний вибір України.
7	Характеристика тенденцій розвитку сучасної української літератури.
8	Особливості розвитку українського музичного мистецтва у XIX – XX ст.
9	Українське образотворче мистецтво, архітектура доби модерну.
10	Досягнення українського театрального та кіномистецтва.
11	Аналіз умов для розвитку культур національних меншин в Україні.

При виконанні ІНДЗ здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, не допускати академічний плагіат.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без відповідного посилання (відповідно до ст. 69 Закону України «Про вищу освіту»).

Види академічного плагіату: а) копіювання; б) перефразування; в) компіляція; г) використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело; д) подання як власних робіт (тез, аналітичних звітів, письмових робіт, есеїв тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання

Екзаменаційні питання

Змістовий модуль 1.

1. Утворення Давньоруської держави: передумови та наслідки.
2. Прийняття християнства: причини, особливості та наслідки.
3. Початок феодальної роздробленості держави та її наслідки.
4. Включення українських земель до складу іноземних держав.
5. Люблінська унія: причини, особливості укладання та наслідки.
6. Берестейська унія: причини та наслідки.
7. Передумови і причини виникнення козацтва.
8. Виникнення Запорозької Січі та її місце в історії України.
9. Причини, характер і початок Визвольної війни під проводом Богдана Хмельницького.
10. Переяславська рада і «Березневі статті»: особливості та наслідки.
11. Політична ситуація на українських землях у другій половині XVII ст.
12. Гетьманування І. Мазепи. Північна війна і Україна.
13. Конституція Пилипа Орлика.
14. Ліквідація Запорозької Січі. Доля козацтва.
15. Особливості колонізації та формування населення Південної України.
16. Специфіка заснування та розвитку міст на півдні України.
17. Виникнення перших таємних товариств, зародження українського політичного руху.
18. Виникнення та особливості діяльності Кирило-Мефодіївського товариства.
19. Підготовка та здійснення аграрної реформи 1861 р.
20. Буржуазні реформи 1860 – 1870-х рр. на українських землях.
21. Політична ситуація в Україні після повалення самодержавства.
Утворення та діяльність Центральної Ради.
22. Українська Держава П. Скоропадського. Період Директорії УНР.

23. Західноукраїнська народна республіка.
24. Соціально-економічне становище України на початку 1920-х рр.
25. Відхід від НЕПу та прискорена індустріалізація.
26. Колективізація сільського господарства: причини і методи впровадження.
27. Голодомор 1932 – 1933 років: причини, наслідки.
28. Початок Другої світової війни і доля західноукраїнських земель.
29. Радянсько-німецька війна 1941 – 1945 рр.
30. Рух опору окупантам: партизанський та підпільний рух, діяльність ОУН-УПА.
31. Відбудовчі, суспільно-політичні процеси в УРСР у перші повоєнні роки.
32. Україна в умовах десталінізації. Феномен шістдесятництва.
33. Дисидентський рух, політика «перебудови» в Україні.
34. Проголошення незалежності України, суспільно-політичний розвиток держави.

Змістовий модуль 1.

35. Культура як суспільне явище. Складові національної культури.
36. Вплив християнства на розвиток писемності та освіти в Київській Русі.
37. Архітектура та образотворче мистецтво Київської Русі.
38. Літописи як джерело історичного пізнання.
39. Особливості розвитку української культури у XIV – XVI ст.
40. Книговидання в Україні у XVI – XVII ст.
41. Особливості розвитку української культури у XVII – XVIII ст.
42. Освіта, наука, філософська думка України XVIII столітті.
43. Українська музична культура XVIII – поч. XIX ст.
44. Бароко та класицизм в архітектурі України XVIII ст.

45. Особливості розвитку освіти в Україні у ХІХ ст.
46. Особливості розвитку української науки у ХІХ – на поч. ХХ ст.
47. Українська література першої половини ХІХ ст.
48. Українська література другої половини ХІХ ст..
49. Українська драматургія та театр ХІХ – поч. ХХ ст.
50. Українське національне музичне мистецтво ХІХ ст.
51. Романтизм та реалізм в українському образотворчому мистецтві ХІХ ст.
52. Особливості розвитку культури на західноукраїнських землях у ХІХ ст.
53. Особливості розвитку архітектури в Україні у ХІХ - на поч. ХХ ст.
54. Розвиток освіти та науки в Одесі у ХІХ – на поч. ХХ ст.
55. Політика українізації 1920-1930-х років.
56. Політика щодо національних меншин в Україні у 1920-1930-х рр.
57. Особливості розвитку української літератури у ХХ ст.
58. Українське театральне мистецтво ХХ ст.
59. Досягнення української науки ХХ ст.
60. Українська музична культура ХХ ст.
61. Особливості розвитку українського образотворчого мистецтва у ХХ ст.
62. Українське кіномистецтво.
63. Українська естрада.
64. Пошуки в архітектурі України в ХХ ст.
65. Роль вихідців з України у розвитку науки в СРСР та за кордоном.
66. Внесок одеських музеїв у збереження світової культурної спадщини.
67. Еволюція системи освіти в Україні наприкінці ХХ – на поч. ХХІ ст.
68. Внесок українців у розвиток культури народів світу.

Тестова контрольна робота

Варіант № 1

1. В якому столітті була сформована Давньоруська держава?
а) VIII ст.; б) IX ст. ; в) X ст.
2. В якому році новгородський князь Олег захопив Київський престол?
а) 862 р.; б) 882 р.; в) 912 р.
3. В який період Київська Русь досягла найвищого розвитку політичної могутності? а) IX – X ст., б) X – сер. XI ст.;
в) сер. XI – сер. XII ст.; г) сер. XII ст.. – 1241 р.
4. В якому році офіційно запроваджено християнство на Русі?
а) 944 р.; б) 988 р.; в) 1015 р.
5. В яких роках були укладені договори Русі з Візантією?
а) 911 р.; б) 912 р.; в) 944 р.; г) 945 р.
6. Яка подія відбулася у 965 р.? а) повстання древлян;
б) розгром князем Святославом Хазарського каганату;
в) похід Святослава на Балкани.
7. Хто князував у Києві в 1113 – 1125 рр.?
а) Володимир Мономах; б) Мстислав Володимирович; в) Ярослав Мудрий.
8. В якому році розпочався наступ монголо-татарських військ під проводом хана Батия на руські землі?
а) 1237 р.; б) 1240 р.
9. Який князь правив Галицько-Волинським князівством у 1238 – 1264 рр.?
а) Роман Мстиславович; б) Данила Романович; в) Лев Данилович.
10. Укладення якої унії у 1569 році призвело до створення Речі Посполитої, під владу якої перейшли українські землі?
а) Городельської; б) Кревської; в) Люблінської.
11. В яких роках була створена Запорізька Січ?

- а) 1489 – 1492 рр.; б) 1552 – 1556 рр.
12. Хто очолював козацько-селянське повстання 1594 – 1596 рр.?
а) Кшиштоф Косинський; б) Северин Наливайко.
13. В якому році відбулася Брестська унія, яка призвела до створення греко-католицької церкви?
а) 1569 р.; б) 1596 р.
14. Яким Литовським статутом відбулося остаточне закріпачення селян?
а) першим 1529 р.; б) другим 1566 р.; в) третім 1588 р.
15. В якому році було утворено козацьке реєстрове військо?
а) 1570 р.; б) 1572 р.; в) 1573 р.
16. В якому році відбулося відновлення православної митрополії у Києві?
а) 1615 р.; б) 1620 р.
17. Хто гетьманував у 1648 – 1657 рр.?
а) І. Виговський; б) П. Сагайдачний; в) Б. Хмельницький.
18. Яка історична подія мала місце у січні 1654 року?
а) укладання Зборівської угоди; б) Переяславська загальновійськова рада; в) укладання Гадяцького договору.
19. В якому році розпочалася українська національно-визвольна війна?
а) 1638 р.; б) 1648 р.
20. Хто очолював визвольне повстання на Правобережній Україні у 1700 – 1704 рр.?
а) О. Довбуш; б) С. Палій.
21. Хто був гетьманом Лівобережної України у 1687 – 1708 рр.?
а) І. Мазепа; б) І. Самойлович; в) І. Скоропадський.
22. Коли відбулася Полтавська битва?
а) жовтень 1708 р.; б) червень 1709 р.; в) квітень 1712 р.
23. Хто був гетьманом Правобережної України у 1665 – 1676 рр.?

- а) П. Дорошенко; б) П. Тетеря; в) Ю. Хмельницький.
24. В якому році П. Орлик підписав «Конституцію прав і свобод Запорізького війська»?
- а) 1710 р.; б) 1711 р.; в) 1712 р.
25. Хто був останнім гетьманом Лівобережної України?
- а) Данило Апостол; б) Кирило Розумовський.
26. Коли відбулося козацько-селянське національно-визвольне повстання у Правобережній Україні, яке здобуло назву «Коліївщина»?
- а) 1734 р.; б) 1750 р.; в) 1768 – 1769 рр.
27. В якому році був підписаний Ясський мир між Росією та Туреччиною, за яким до складу Російської імперії відійшли землі Північного Причорномор'я?
- а) 1788 р.; б) 1791 р.
28. В якому році було засновано місто Одеса?
- а) 1778 р.; б) 1786 р.; в) 1794 р.
29. В якому році за наказом Катерини II відбулося остаточне закріпачення селян?
- а) 1776 р.; б) 1783 р.
30. Коли відбувалося антикріпосницьке повстання селян під проводом Устима Кармелюка?
- а) 1689 – 1693 рр.; б) 1813 – 1835 рр.; в) 1855 р.
31. В якому році було створено Кирило-Мефодіївське товариство?
- а) 1837 р.; б) 1845 р.; в) 1847 р.
32. В якому році було скасовано кріпацтво на території України, яка входила до складу Російської імперії?
- а) 1956 р.; б) 1861 р.; в) 1881 р.
33. В якому році було відкрито першу в Україні залізницю «Одеса –

- Балта»?
- а) 1837 р.; б) 1865 р.; в) 1884 р.
34. В якому році у Львові була створена громадська організація «Просвіта»?
- а) 1868 р.; б) 1905 р.
35. В якому році була обрана Перша Державна дума Російської імперії, у складі якої була українська громада?
- а) 1905 р.; б) 1906 р.; в) 1907 р.
36. В якому місті в 1908 році було відкрито перший на Україні і в Російській імперії аероклуб?
- а) Київ; б) Одеса; в) Харків.
37. В якому році розпочалася Перша світова війна?
- а) 1914 р.; б) 1918 р.
38. Коли було утворено Українську Центральну Раду?
- а) лютий 1917 р.; в) березень 1917 р.
39. Коли була проголошена незалежна УНР?
- а) червень 1917 р.; б) листопад 1917 р.; в) січень 1918 р.
40. Який український вчений-історик очолював Центральну Раду?
- а) Д. Багалій; б) М. Грушевський; в) Д. Яворницький.
41. Хто очолював Директорію УНР з лютого 1919 року до листопада 1920 року?
- а) В. Вінниченко; б) С. Петлюра; в) П. Скоропадський.
42. Коли відбулося об'єднання ЗУНР (Західноукраїнської народної республіки) з УНР?
- а) січень 1918 р.; б) січень 1919 р.
43. Коли УСРР (Українська Соціалістична Радянська республіка) разом з РСФРР (Російська Федерація), БСРР (Білорусею), ЗСФРР
- а) грудень 1917 р.; грудень 1922 р.; в) липень 1923 р.

44. Коли мав місце голодомор в Україні?
а) 1929 – 1931 рр.; б) 1932 – 1933 рр.; в) 1937 – 1938 рр.
45. В якому році розпочалася Друга світова війна?
а) 29 вересня 1938 р.; б) 1 вересня 1939 р.; в) 22 червня 1941 р.
46. В якому році була створена УПА (українська повстанська армія)?
а) 1929 р.; б) 1942 р.
47. В якому році частини Червоної Армії звільнили Україну від німецько-фашистських загарбників?
а) 1943 р.; б) 1944 р.; в) 1945 р.
48. Коли була прийнята Декларація про державний суверенітет України?
а) липень 1990 р.; б) серпень 1991 р.
49. Коли були проведені вибори першого президента незалежної України?
а) 24 серпня 1991 р.; б) 1 грудня 1991 р.
50. В якому році була прийнята Конституція України?
а) 1994 р.; б) 1996 р.; в) 1998 р.

Варіант № 2

1. Як звали билинного героя – орача (хлібороба)?
а) Добриня Микитович ; б) Мікула Селянинович.
2. Хто був автором літопису «Повість минулих літ»?
а) Феодосій Печерський; б) Нестор.
3. В якому творі давньоруської літератури висловлюється ідея єднання роздіблених Руських земель?
а) «Слово про закон і благодать»; б) «Моління Даниїла Заточника».
4. Хто є автором пам'ятки давньоруської літератури «Повчання дітям»?
а) Ярослав Мудрий ; б) Володимир Мономах.

5. Яка з давньоруських пам'яток писемності є збіркою законів?
а) «Слово про закон і благодать»; б) «Руська правда».
6. «Слово о полку Ігоревім» як пам'ятка давньоруської літератури є:
а) літописом; б) художнім твором.
7. Хто заснував першу на Україні книгодрукарню у Львові в 1573 році?
а) Ф. Скорина; б) І. Федоров; в) Ш. Фіоль.
8. В якому році Києво - Могилянська колегія набула статусу академії?
а) 1615; б) 1632; в) 1701.
9. В якому році було засновано Львівський університет?
а) 1631 р.; б) 1661 р.; в) 1844 р.
10. Ідеї Просвітництва знайшли відображення у творчості українських письменників? а) М. Коцюбинського;
б) Г. Сковороди; в) М. Вовчка; г) І. Котляревського.
11. В якому році було засновано Харківський університет?
а) 1755 р.; б) 1805 р.; в) 1834 р.
12. Творчості яких українських письменників були притаманні романтичні тенденції: а) П. Гулака - Артемовського; б) П. Грабовського;
г) І. Нечуй –Левицького; г) Т. Шевченка.
13. У творчості яких видатних українських композиторів яскраво проявилися риси романтизму? а) М. Аркаса;
б) С. Гулака –Артемовського; в) М. Леонтовича; г) М. Лисенка.
14. Хто був автором першої граматики української мови, виданої в 1818 році у С.-Петербурзі?
а) М. Максимович; б) О. Павловський; в) П. Куліш.
15. Який український композитор є автором опери «Мазепа»?
а) М. Лисенко; б) П. Ніщинський; в) П. Сокальський.
16. Як називалося галицьке літературне угруповання, яке існувало у 1833 – 1837 роках?

- а) «Русалка Дністровая»; б) «Руська трійця».
17. Творчості яких українських художників були притаманні романтичні тенденції?
- а) І. Сошенко; б) М. Пимоненко; в) М. Сажина; г) К. Костанді.
18. В якому місті у 1829 році була відкрита перша публічна бібліотека в Україні?
- а) Київ; б) Одеса; в) Харків.
19. В якому році було відкрито університет у Києві?
- а) 1805 р; б) 1834 р.; в) 1865 р.
20. Який український композитор є автором опери «Запорожець за Дунаєм»?
- а) М. Аркас; б) С. Гулак – Артемовський; в) М. Лисенко.
21. Який український драматург є автором історичного роману-трилогії «Богдан Хмельницький»?
- а) М. Кропивницький; б) М. Старицький; в) І. Франко.
22. Який видатний український драматург є автором п'єс «Хазяїн», «Сто тисяч», «Мартин Боруля»?
- а) М. Кропивницький; б) І. Карпенко-Карий; в) М. Старицький.
23. Який видатний архітектор є автором ансамблю Приморського бульвару в Одесі?
- а) Ж. Тома де Томон; б) Ф. Боффо; в) Ф. Гонсіоровський.
24. Які архітектурні стилі панували у Європі та в Україні протягом 18 століття?
- а) романський; б) бароко; в) класицизм ; г) еkleктика.
25. В якому році було засновано Чернівецький університет?
- а) 1834 р.; б) 1865 р.; в) 1875 р.
26. Який видатний український письменник є автором повісті «Тіні забутих предків»?

- а) В. Стефаник; б) П. Мирний; в) М. Коцюбинський.
27. В якому році заснована Національна Академія Наук України:
а) 1918; б) 1919; в) 1922 ?
28. В якому місті в 1919 році була заснована перша кіностудія в Україні?
а) Київ; б) Одеса; в) Харків.
29. Який український скульптор є автором пам'ятників І. Котляревському і М. Гоголю у Полтаві?
а) П. Забіла ; б) Л. Позен; в) Б. Едуардс.
30. Який відомий архітектор є автором проекту будівництва головного корпусу Київського національного університету імені Т. Шевченка?
а) В. Беретті; б) І. Григорович-Барський; в) І. Штром.
31. В якому році було відкрито Новоросійський університет в Одесі?
а) 1805; б) 1817; в) 1865; г) 1875.
32. Який український письменник а автором п'єси «Украдене щастя»?
а) І. Карпенко-Карий; б) М. Кропивницький; в) І. Франко.
33. В яких роках проводилася політика українізації ?
а) 1920 -1930 рр.; б) 1940 - 1950 рр.; в) 1960- 1970 рр.
34. Який видатний музичний діяч заснував академічний народний хор України? а) Л. Ревуцький; б) Г. Верьовка; в) Б. Лятошинський.
35. Який всесвітньо відомий хореограф, народний артист СРСР народився і здобув професійну освіту в Одесі?
а) П. Вірський; б) Ю. Григорович; в) І. Моїсеєв.
36. В якому році в Києві почав працювати телевізійний передавач?
а) 1938; б) 1948; в) 1958.
37. Який видатний український вчений-біолог, президент Академії Наук України закінчив Новоросійський університет в Одесі і працював ректором Одеського медичного інституту?
а) М. Гамалія; б) В. Хавкін; в) Д. Заболотний.

38. Який український кінорежисер зняв фільм «Земля», що був визнаний у 1958 році на всесвітній виставці у Брюсселі одним з 12 кращих фільмів всіх часів і народів?
- а) І. Кавалерідзе; б) О. Довженко; в) І. Савченко.
39. Який відомий український письменник-сатирик народився на Одещині?
- а) Ф. Маківчук; б) П. Глазовий; в) С. Олійник.
40. Який всесвітньо відомий скрипаль, народний артист Радянського Союзу народився і здобув музичну освіту в Одесі?
- а) Д. Ойстрах; б) Л. Коган; в) П. Столярський.
41. Який видатний український кінорежисер є автором пам'ятників Г. Сковороді, Т. Шевченко?
- а) О. Довженко; б) І. Кавалерідзе; в) І. Савченко.
42. Ім'я якого відомого художника носило Товариство художників в Одесі у 1922- 1929 рр.?
- а) Й. Бродського; б) К. Костанді; в) П. Нілуса.
43. Які архітектурні стилі панували в Європі та в Україні протягом 19 століття?
- а) романський; б) бароко; в) класицизм ; г) еkleктика.
44. Який видатний організатор радянської космічної галузі, двічі Герой Соціалістичної Праці, академік народився в Одесі?:
- а) В. П. Глушко; б) С. П. Корольов.
45. Який український поет був учасником оборони Одеси від нацистських загарбників в 1941 році?
- а) Є. Бандуренко; б) В. Гетьман; в) І. Гончаренко.
46. Ім'ям якого видатного українського вченого-медика було названо Одеський науково-дослідний інститут очних хвороб і тканинної терапії?
- а) Л. Громашевського; б) В. Філатова; в) М. Ясиновського.
47. Ім'я якого видатного українського композитора присвоєно Одеському

музичному училищу?

а) С. Людкевича; б) К. Данькевича; в) П. Майбороди.

48. Який український поет є автором вірша «Любіть Україну»?

а) Т. Рильський; б) В. Сосюра; в) П. Тичина.

49. Яка відома українська оперна співачка була видатним педагогом Одеської консерваторії?

а) Б. Руденко; б) О. Благовидова; в) Р. Сергієнко.

50. Який відомий авіаконструктор народився в Україні?

а) О. Антонов; б) І. Сікорський; в) П. Сухой.

Словник

Антонов. Олег Костянтинович (1906 – 1984) – авіаконструктор, академік.

Апостол, Данило Павлович (1654 – 1734) – гетьман Лівобережної України у 1727 – 1734 рр.

Аркас, Микола Миколайович (1853 – 1909) – український композитор, письменник.

Бажан, Микола Платонович (1904 – 1983) – український поет.

Байда, Григорій Іванович (1902 – 1982) – відомий український комбайнер.

Бандера, Степан Андрійович (1909 – 1959) – голова Проводу організації українських націоналістів.

Бандуренко, Євген Федорович (1919 – 1972) – український поет.

Барановський, Анатолій Андрійович (1937 – 2009) – відомий докер-механізатор.

Берестейська унія – акт з'єднання частини ієрархів та вірян Київської митрополії Вселенського патріархату з римо-католицькою церквою 1596 року.

Беретті, Вікентій Іванович (1781 – 1842) – український архітектор.

Бернардацці, Олександр Осипович (1831 – 1907) – одеський архітектор.

Боффо, Франц Карлович (1796 – 1867) – одеський архітектор.

Верьовка, Григорій Гурійович (1895 – 1964) – український композитор та хоровий диригент.

Виговський, Іван Остапович (1608 – 1664) – гетьман Війська Запорозького у 1657 – 1659 рр.

Вінниченко, Володимир Кирилович (1880 – 1951) – український письменник, перший голова Директорії УНР.

Вірський, Павло Павлович (1905 – 1975) – український танцівник та хореограф.

Вовчок, Марко (Вілінська, Марія Олександрівна, 1833 – 1907) – українська письменниця.

Володимир Святославович (960/963 – 1015) – великий князь Київський у 979 – 1015 рр., князь Новгородський у 970 – 988 рр., хреститель Русі.

Гамалія, Микола Федорович (1859 – 1949) – мікробіолог і епідеміолог, академік, уродженець Одеси.

Гіслельс, Еміль Григорович (1916 – 1985) – видатний піаніст, уродженець Одеси.

Глазовий, Павло Прокопович (1922 – 2004) – український поет-гуморист і сатирик.

Глушко, Валентин Петрович (1908 – 1989) – науковець в галузі ракетно-космічної техніки, академік.

Гмиря, Борис Романович (1903 – 1969) – український співак (бас).

Гнатюк, Дмитро Михайлович (1925 – 2016) – український оперний співак (баритон).

Гонсіоровський, Фесікс Вікентійович (1815 – 1891) – одеський архітектор.

Гончар, Олесь Терентійович (1918 – 1995) – український письменник.

Гончаренко, Іван Іванович (1908 – 1989) – український поет.

Григорович-Барський, Іван Григорович (1713 – 1791) – український архітектор.

Грушевський, Михайло Сергійович (1866 – 1934) – український історик, голова Центральної Ради УНР у 1917 – 1918 рр.

Гулак-Артемівський, Петро Петрович (1790 – 1865) – український письменник.

Гулак-Артемівський, Семен Степанович (1813 – 1873) – український композитор.

Данила Романович (1204 – 1264) – князь Галицький.

Данькевич, Костянтин Федорович (1905 – 1984) – український композитор.

Декларація про державний суверенітет – документ, ухвалений Верховною Радою Української РСР 16 липня 1990 р.

Директорія – найвищий орган державної влади УНР у 1918 – 1920 рр.

Довбуш, Олекса (1700 – 1745) – опришківський ватажок у Карпатах.

Довженко, Олександр Петрович (1894 – 1956) – український письменник, кінорежисер.

Дорошенко, Петро (1627 – 1698) – гетьман Війська Запорозького Правобережної України у 1665 – 1676 рр.

Едуардс, Борис Васильович (1860 – 1924) – український скульптор.

Забіла, Пармен Петрович (1830 – 1917) – український скульптор.

Заболотний, Данило Кирилович (1866 – 1929) – епідеміолог, мікробіолог, президент Всеукраїнської Академії Наук у 1928 – 1929 рр.

Заньковецька, Марія Костянтинівна (1854 – 1934) – українська актриса.

Запорізька Січ – укріплений осередок нерєєстрового козацтва другої половини XVI — кінця XVIII ст.

ЗУНР – Західно-Українська Народна Республіка.

Кавалерідзе, Іван Петрович (1887 – 1978) – український кінорежисер, скульптор,

Кальченко, Галина Никифорівна (1926 – 1975) – український скульптор.

Кармелюк, Устим Якимович (1787 – 1835) – ватажок селянського руху на Поділлі у 1813–1835 рр.

Карпенко-Карий, Іван Карпович (Тобілевич, 1845 – 1907) – український драматург, театральний діяч.

Києво-Могилянська академія – навчальний заклад, який існував у 1632 – 1817 рр.

Київська Русь – назва давньоруської держави кінця IX – 1 пол. XIII ст.

Кирило-Мефодіївське товариство – перша українська таємна політична організація, що виникла в Києві наприкінці 1845 року.

Кириченко, Федір Григорович (1904 – 1988) – відомий український селекціонер, академік.

Коваленко, Катерина Сергіївна (1921 – 2006) – відомі українська доярка.

Коліївщина – козацько-селянське національно-визвольне повстання у Правобережній Україні у 1768-1769 рр.

Копержинська, Нонна Кронидівна (1920 – 1999) – українська актриса.

Косинський, Кшиштоф (1545 – 1593) – полковник Війська Запорозького, організатор козацького повстання 1591–1593 рр.

Костанді, Кириак Костянтинович (1852 – 1921) – одеський художник.

Костенко, Ліна Василівна (1930) – українська поетеса - шістидесятниця.

Котляревський, Іван Петрович (1769 – 1838) – український письменник.

Коцюбинський, Михайло Михайлович (1864 – 1913) – український письменник.

Кравчук, Леонід Макарівч (1934 – 2022) – Президент України у 1991 – 1994 рр.

Кропивницький, Марко Лукич (1840 – 1910) – український драматург, театральний діяч.

Курбас, Лесь (Олександр-Зенон) Степанович (1887 – 1937) – український театральний режисер.

Леонтович, Микола Дмитрович (1877 – 1921) – український композитор. хоровий диригент.

Лисенко, Микола Віталійович (1842 – 1912) – український композитор.

Литовські Статути – основний кодекс права Великого князівства Литовського, Руського, Жемантійського.

Лятошинський, Борис Миколайович (1895 – 1968) – український композитор.

Ляшко, Олександр Павлович (1915 – 2002) – Голова Ради Міністрів Української РСР у 1972 – 1987 рр.

Мазепа, Іван Степанович (1639 – 1709) – гетьман Війська Запорозького у 1687 – 1704 рр., голова Наддніпрянської України у 1704 – 1709 рр.

Майборода, Платон Іларіонович (1918 – 1989) – український композитор.

Маківчук, Федір Юрійович (1912 – 1988) – український письменник.

Максимович, Михайло Олександрович (1804 – 1873) – український історик, філолог, етнограф.

Мечников, Ілля Ілліч (1845 – 1916) – основоположник порівняльної патології, ембріолог, мікробіолог.

Мирний, Панас (Рудченко, Панас Якович, 1849 – 1920) – український письменник.

Мірошниченко, Євгенія Семенівна (1931 – 2009) – українська оперна співачка (колоратурне сопрано).

Муратова, Кіра Георгіївна (1934 – 2018) – український кінорежисер.

Наливайко, Северин (??? – 1597) – козацький ватажок, один з керівників повстання 1594 – 1596 рр.

Нечуй-Левицький, Іван Семенович (1838 – 1918) – український письменник.

Нестор (1056 – 1114) – київський літописець.

Нілус, Петро Олександрович (1869 – 1943) – живописець, літератор.

Ніщинський, Петро Іванович (1832 – 1896) – український композитор.

Ойстрах, Давид Федорович (1908 – 1974) – видатний скрипаль, уродженець Одеси.

Олег (850 – 912/922) – київський князь, регент князя Ігоря.

Олійник, Борис Ілліч (1935 – 2017) – український поет.

Олійник, Степан Іванович (1908 – 1982) – український поет-гуморист.

Опришки – учасники українського селянського повстанського руху в Галичині, на Закарпатті, Буковині.

Орлик, Пилип Степанович (1672 – 1742) – гетьман Війська Запорозького у вигнанні у 1710 – 1742 рр.

Палій, Семен (Гурко, Семен Пилипович, 1645 – 1710) – один із керівників повстання на Правобережжі.

Параджанов, Сергій Йосипович (1924 – 1990) – український кінорежисер.

Патон, Борис Євгенович (1918 – 2020) – український науковець у царині зварювальних процесів, президент Академії Наук України у 1962 – 2020 рр.

Переяславська рада – загальна військова рада у Переяславі 8 січня 1654 року, один з епізодів процесу оформлення українсько-московського військово-політичного союзу.

Петлюра, Симон Васильович (1879 – 1926) – голова Директорії УНР з травня 1919 р. до листопада 1920 р.

Петровський, Григорій Іванович (1878 – 1958) – Голова

Всеукраїнського Центрального Виконавчого Комітету у 1920 – 1938 рр.

Петрусенко, Оксана Андріївна (1900 – 1940) – українська оперна співачка (лірико-драматичне сопрано).

Пимоненко, Микола Корнилович (1862 – 1912) – український художник.

Повість минулих літ – літописне зведення, складене в Києві в XI – на початку XII ст. ченцем Нестором.

Позен, Леонід Володимирович (1849 – 1931) – український скульптор.

Просвіта – українська громадська організація культурно-освітнянського спрямування.

Рильський, Максим Тадейович (1895 – 1964) – український поет.

Розумовський, Кирило Григорович (1728 – 1803) – останній гетьман Війська Запорізького.

Руська правда – збірка стародавнього руського права, складена у XI – XII ст. на основі звичаєвого права.

Савченко, Ігор Андрійович (1906 – 1950) – український кінорежисер.

Сагайдачний, Петро (Конашевич-Сагайдачний, 1582 – 1622) – гетьман реєстрового козацтва, кошовий отаман Запорозької Січі.

Сажин, Михайло Макарович (1818 – 1887) – український художник.

Самойлович, Іван Самойлович (??? – 1690) – гетьман Війська Запорозького від 1674 р.

Симоненко, Василь Андрійович (1935 – 1963) – український поет, шістдесятник.

Сковорода, Григорій Савич (1722 – 1794) – український філософ, поет.

Скоропадський, Павло Петрович (1873 – 1945) – Гетьман Української держави у квітні – грудні 1918 р.

Слово про Ігорів похід – пам'ятка киеворуського письменства, героїчна поема кінця XII ст.

Сова, Андрій Корнійович (1912 – 1994) – український актор, гуморист,

майстер художнього слова.

Солов'яненко, Анатолій Борисович (1932 – 1999) – український оперний співак (лірико-драматичний тенор).

Сосюра, Володимир Миколайович (1898 – 1965) – український поет.

Сошенко, Іван Максимович (1807 – 1876) – український художник.

СРСР – Союз Радянських Соціалістичних Республік.

Старицький, Михайло Петрович (1839 – 1904) – український драматург, театральний діяч.

Столярський, Петро Соломонович (1871 – 1944) – видатний скрипач, педагог.

Стус, Василь Семенович (1938 – 1985) – український поет-дисидент.

Сухомлинський, Василь Олександрович (1918 – 1970) – видатний український педагог.

Тичина, Павло Григорович (1891 – 1967) – український поет.

Ужвій, Наталія Михайлівна (1898 – 1985) – українська актриса театру та кіно.

Українка, Леся (Косач, Лариса Петрівна, 1871 – 1913) – українська поетеса.

УНР – Українська Народна Республіка.

УПА – Українська повстанська армія.

УРСР – Українська Радянська Соціалістична Республіка.

Федоров, Іван (1510 – 1583) – один із перших східнослов'янських друкарів.

Філатов, Володимир Петрович (1875 – 1956) – український лікар-офтальмолог, академік.

Франко, Іван Якович (1856 – 1916) – український поет, прозаїк, драматург, громадський діяч

Хмельницький, Богдан (Зиновій) Михайлович (1596 – 1657) – гетьман

Війська Запорозького у 1648 – 1657 рр.

Центральна Рада – український представницький орган політичних, громадських, культурних та професійних організацій – парламент України з 4 (17) березня 1917 до 29 квітня 1918.

Шевченко, Тарас Григорович (1814 – 1861) – український поет, художник, громадський діяч.

Щербицький, Володимир Васильович (1918 – 1990) – перший секретар Центрального Комітету Компартії України у 1972 – 1989 рр.

Юра, Гнат Петрович (1888 – 1966) – український театральний актор, режисер.

Яворницький, Дмитро Іванович (1855 – 1940) – український історик, етнограф, письменник.

Яковченко, Микола Федорович (1900 – 1974) – український актор.

Ярослав Володимирович (Мудрий, 983/987 – 1054) – великий князь Київський.

Ясиновський, Михайло Олександрович (1899 – 1972) – український лікар-терапевт, академік.

Поточне та підсумкове оцінювання

Розподіл балів, які отримують здобувачі за результатами поточного і підсумкового контролю

Поточний контроль (практичні заняття, самостійна робота)			ІНДЗ	Екзамен	Сума
Теми	Бали	Разом 0-70	0-10	0-20	100
Тема 1	0-5				
Тема 2	0-5				
Тема 3	0-5				
Тема 4	0-5				
Тема 5	0-5				
Тема 6	0-5				
Тема 7	0-5				

Тема 8	0–5			
Тема 9	0–5			
Тема 10	0–5			
Тема 11	0–5			
Тема 12	0–5			
Тема 13	0–5			
Тема 14	0–5			

Шкала оцінювання за всіма видами контролю

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90–100	A	відмінно
82–89	B	добре
74–81	C	задовільно
64–73	D	
60–63	E	
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Бойко О. Д. Історія України. 7-е вид. Київ: Альма-матер, 2018. 720 с.
2. Дмитренко В., Дмитренко В. Історія української культури: навчально-методичний посібник. Ч. 1 (від найдавніших часів до середини XVII століття). Полтава: ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2019. 136 с.
3. Історія України; підручник/ В. А. Качкан, В. М. Левандовський, О. Б. Величко та ін. 2- вид. Київ: Медицина, 2018. 360 с.
4. Історія української культури/ В. А. Качкан, О. Б. Величко, Н. М. Божко та ін. 4-е вид, Київ: Медицина, 2021. 368 с.
5. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посібник/ За ред. О. Ю. Павлової. 2-ге вид., перероб. та доп. К., 2018. 340 с.

6. Крилова Н. І. Історія та культура України (XX-XXI ст.): навчальний посібник/ Н. І.Крилова, О. В. Сараєва. Маріуполь: ПДТУ, 2019. 157 с.

7. Новітня історія України. 1914 – 1945 рр.: навчальний посібник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2018. 340 с.

8. Світлична В. В. Історія України: навчальний посібник. 9-е вид., доп. Київ: Каравела, 2019. 408 с.

Допоміжна література

1. Букач В. М., Бакланова Н. М. Історія української культури: Словник-довідник: навч. посібник. Одеса: Вид. Букаєв В. В., 2021. 216 с.

2. Букач В. М., Бакланова Н. М. Теорія та історія культури (словник-довідник): навч. посібник. Одеса: Вид. Букаєв В. В., 2021. 288 с.

3. Букач В. М. Історія української культури: Посібник. Одеса: ПНПУ, 2021. 120 с.

4. Історія України: суспільство, культура, державність: навчальний посібник./ П. В. Вербицька, Я. Б. Лисейко, І. Я. Хома, В. М. Банах, Р. Я. Кузьмин. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2019. 268 с.

5. Історія української літератури: у 12 т. / редкол. : В. Дончик, Л. Скупейко, Н. Бойко, М. Бондар, С. Гальченко, І. Дзюба, М. Жулинський, Н. Зборовська, А. Кравченко, та ін. Київ, 2013 – 2021.

6. Культура України: тезаурус і персоналії / за ред. Л. В. Анучиної, О. А. Стасевської, О. В. Уманець. 2-ге вид., випр. та допов. Харків: Право, 2019. 272 с.

Інформаційні ресурси

1. Сайт бібліотеки ПНПУ імені К. Д. Ушинського. URL: <http://library.pdpu.edu.ua>

2. Інститут історії України НАН України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.history.org.ua>.

3. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса НАН України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.ipiend.gov.ua>.
4. Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.inst-ukr.lviv.ua>.
5. Інститут археології НАН України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.iananu.kiev.ua>.
6. Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського : офіційний веб-сайт. URL: <http://www.gilan.uar.net/nasu/hiuass.html>.
7. Відлуння Віків: Український пам'яткоохоронний інтернет-ресурс. URL: <http://www.pamjatky.org.ua>.
8. Інститут енциклопедичних досліджень НАН України: офіційний веб-сайт. URL: <http://encyclopedia.kiev.ua>.
9. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського: офіційний вебсайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
10. Репозитарій (архів) наукової бібліотеки Університету Ушинського/
<http://dspace.pdpu.edu.ua>
11. Художня культура./ <https://sites.google.com/site/hudoznakultura15/>
12. Українська наука/ <https://my.science.ua/>
13. Енциклопедія художньої культури
http://library.lnu.edu.ua/bibl/index.php?option=com_content&view=article&id=757:encyklopedija-hudozhnoji-kultury&catid=1:latest-news&Itemid=1

Зміст

1. Вступ.....	3
2. Програма навчальної дисципліни «Історія України та української культури.....	4
3. Теми практичних занять.....	10
4. Індивідуальне навчально-дослідне завдання.....	10
5. Екзаменаційні питання.....	12
6. Тестова контрольна робота.....	15
7. Словник.....	24
8. Поточне та підсумкове оцінювання.....	32
9. Рекомендовані джерела інформації.....	33

Букач В. М. Методичні рекомендації до самостійної роботи з дисципліни «Історія України та української культури» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальностей 014 Середня освіта (Фізична культура), 017 Фізична культура і спорт. Одеса: ПНПУ, 2024. 36 с.